

*Overeenkomst tot wijziging van het internationaal telegraafverdrag van 17 Mei 1865.
Verslag der Algemeene Rekenkamer over 1867.*

(Missive; Verslag der Commissie tot onderzoek.)

belastingen, die in de gemeenten geheven worden, is niet doenlijk, omdat niet vermeld wordt welke belastingen het zijn, bijv. hoeveel de opcenten op de directe belastingen, hoeveel het $\frac{4}{5}$ van het personeel, hoeveel de hoofdelijke omslagen bedragen. Wanneer men tot maatstaf neemt het gemiddelde van het schoolgeld, dat in elke provincie geheven wordt en dit vermenigvuldigt met het gedeelte der leerlingen, dat betaalt, komt men evenwel tot de slotsom, dat in de zwaar belaste gemeenten nergens het schoolgeld 10 per cent van de opbrengst der belastingen zoude bedragen. Zij acht het overbodig hier nog meer bij te voegen.

Uwe Commissie heeft ten slotte de eer voor te stellen de ontvangen opgave voor kennisgeving aan te nemen en den Minister van Binnenlandsche Zaken, onder dankbetuiging voor de toezending dezer opgave, mededeeling te doen van dit Verslag.

Aldus vastgesteld den 12den Mei 1869.

VAN NAAMEN VAN EENNES.
GEFKEN.
J. K. VAN GOLTSTEIN.
DUMBAR.
VERHEIJEN.

[III. 4.]

MISSIVE houdende inlichtingen op het verslag der Commissie betreffende de overeenkomst tot wijziging van het internationaal telegraafverdrag van 17 Mei 1865 (Staatsblad n°. 111). uitgebragt in de zitting van den 4den Mei 1869.

's GRAVENHAGE, 21, 28, 30 April 1869.

HOOGED. GESTRENGE HEER!

De ondergeteekenden hebben de eer gehad te ontvangen uwe missive van 20 Maart jl., ten geleide van drie exemplaren van het Verslag, door de Commissie in de zitting van den 1sten dier maand uitgebragt, betrekkelijk de overeenkomst tot wijziging van het internationaal telegraafverdrag van 17 Mei 1865.

Wat de vraag betreft, aan het slot van dat rapport gedaan, omtrent de verklaring den 22sten Julij 1868 te Weenen geteekend, betrekkelijk het niet heffen van port voor telegrammen, die per post aan den geadresseerde worden bezorgd, kan worden geantwoord, dat de Regering de bedoelde verklaring heeft goedgekeurd.

De bedoeling dezer verklaring is duidelijk in den oorspronkelijken tekst uitgedrukt, namelijk: "de supprimer réciproquement les taxes accessoires du transport des dépêches par la poste", dat is, de telegrammen per post te verzenden, zonder dat daarvoor van het publiek iets geheven wordt. Na het in werking treden van het Dienstreglement van den Rijkstelegraaf van den 27sten December 1868 (Staatsblad n°. 177) worden de telegrammen, die door de Nederlandsche telegraafkantoren per post verder gezonden moeten worden, even als vroeger met alle en sedert 1865 met aangeteekende telegrammen geschiedde, door de telegraafdienst gefrankeerd, doch worden die frankeergelden nu, overeenkomstig art. 39 van dat reglement, niet meer op den afzender van het telegram verhaald.

De ondergeteekenden verzoeken U Hoogedel Gestr. de Commissie van het bovenstaande te willen onderrigten.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

ROEST VAN LIMBURG.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

FOCK.

De Minister van Finantien,

VAN BOSSE.

*Den Heer Voorzitter van
de Tweede Kamer der Staten-Generaal.*

[25. 10]

VERSLAG DER COMMISSIE belast met het onderzoek van het verslag der Algemeene Rekenkamer over 1867; uitgebragt in de zitting van den 13den Mei 1869.

De Commissie, in wier handen het Verslag der Algemeene Rekenkamer over 1867 is gesteld bij besluit der Kamer van 10 October 1868, heeft de eer daarvan een kort overzicht te geven en de aandacht der Kamer op enkele bijzonderheden te vestigen. Zij heeft daarbij de verschillende hoofdstukken der wet van 5 October 1841 (Staatsblad n°. 40) tot leiddraad genomen.

HOOFDSTUK I.

Zamenstelling van het collegie en deszelfs verplichtingen in het algemeen.

Na vermeld te hebben, dat in haar personeel in 1867 gene verandering heeft plaats gehad, doet de Rekenkamer uitvoerig verslag van correspondentien, die naar aanleiding van de artt. 16 en 17 der wet door haar met verschillende hoofden van Departementen van algemeen bestuur gevoerd zijn over ettelijke speciale quaestien. Daar de beoordeeling hier afhankelijk is van de omstandigheden van ieder bijzonder geval, en de Commissie die omstandigheden niet kan mededeelen zonder het Verslag grootendeels af te schrijven, zoo wenscht zij, zoowel hier als telkens wanneer het speciale gevallen betreft, te volstaan met eene bloote verwijzing naar het Verslag en zich te onthouden van het mededeelen van bijzonderheden.

HOOFDSTUK II.

Contrôle op de ontvangsten.

De Rekenkamer vermeldt, dat de overlegging van de staten van ontvangsten geregeld heeft plaats gehad. Zij geeft de saldo-staten op, die in 1867 tot sluiting gekomen zijn.

HOOFDSTUK III.

Contrôle op de uitgaven.

Ook onder dit hoofdstuk weder, en speciaal naar aanleiding van de artt. 27 en 28 der wet, wordt melding gemaakt van een aantal opmerkingen, bedenkingen en beslissingen, in speciale gevallen gemaakt of genomen. Slechts eene daarvan verdient om haar algemeen karakter eene afzonderlijke vermelding. Zij betreft de vraag, ten laste van welk dienstjaar uitgaven wegens aanbestedingen of leverantien moeten worden gebragt, indien er verschil is tusschen het jaar, waarin het contract gesloten is, en dat, waarin de oplevering geschiedt, of waarvoor de uitgaaf bestemd is. Het geldt hier derhalve de toepassing van de wet van 10 Februarij 1844 (Staatsblad n°. 6). Uit de uitvoerige daarover door de Rekenkamer gevoerde correspondentie, eerst met een Minister, toen met meerdere, eindelijk met alle Ministers, blijkt, dat die wet tamelijk ongelijk is toegepast, en dat op dit oogenblik de verschillen nog bestaan, die zij vóór meer dan 20 jaren bestemd was op te heffen. Die ongelijkheid blijkt te bestaan, niet enkel tusschen verschillende Departementen, maar soms bij één en hetzelfde Departement, en ook in den boezem der Rekenkamer zelve, naar gelang sommige leden tegenwoordig of afwezig zijn. Deze komt dan ook tot de slotsom, dat de wet van 10 Februarij 1844 haar doel, om vermenging van dienstjaren te voorkomen, slechts zeer onvoldoende bereikt heeft, en wettelijke verduidelijking noodig heeft. Zij verwijst daaromtrent verder naar eene Nota, door vijf harer leden in 1865 aan de Tweede Kamer ingediend, naar aanleiding van het toen aanhangig wets-ontwerp tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen en eigendommen van den Staat. Bij de waarschijnlijkheid dat hetzelfde onderwerp spoedig weder aan de orde zal komen, wenscht de Commissie op dit gedeelte van het Verslag de bijzondere aandacht der Kamer te vestigen.

Aan het slot van het hoofdstuk wordt opgegeven de stand op 1 Januarij 1868 van verschillende bijzondere begrotingen van uitgaven en Rijksfondsen. Evenzeer behooren tot dit hoofdstuk de Bijlagen van het Verslag A—D, bevattende drie staten van af- en overschrijvingen en een staat van verleende dispensatien betreffende den termijn voor het indienen van vorderingen ten laste van het Rijk.

Bij al de mededeelingen, die de Rekenkamer onder dit hoofdstuk gedaan heeft omtrent speciale gevallen, had de Commissie gaarne ook eenige toelichting gevonden aangaande de verevening van de gelden, die als subsidie aan de Amsterdamsche Kanaalmaatschappij worden uitgekeerd. Waarschijnlijk word hierom-

Verslag der Algemeene Rekenkamer over 1867.

(Verslag der Commissie tot onderzoek.)

trent thans, zoowel als in de beide vorige Verslagen, het stilzweigen bewaard, omdat daarover geen verschil tusschen de Rekenkamer en de Ministers gerezen is. Het is daarom, dat de Commissie het punt aanroert, in de hoop dat dit aan de Rekenkamer aanleiding moge geven om in een volgend Verslag hieromtrent eenige mededeelingen te doen. Immers het subsidie is geregeld bij de wet, maar die regeling zelve maakt het bedrag afhankelijk van het gestorte kapitaal, welke storting voor een deel weér afhankelijk is van het aannemingscontract. Het kan dus voor de Kamer niet onbelangrijk zijn de wijze te leeren kennen, waarop de Rekenkamer bij de verevening van dit subsidie de zekerheid heeft verkregen dat het bedrag daarvan voldoet aan de regeling van de wet, die er den grondslag van uitmaakt. Van verantwoording van het gebruik van het subsidie door de Amsterdamsche Kanaalmaatschappij is hierbij natuurlijk geen sprake. Rekenplichtigheid bestaat volgens art. 41 der wet in den regel niet bij gesubsidieerde personen.

HOOFDSTUK IV.

Verantwoording.

De Rekenkamer vermeldt, naar aanleiding van de artt. 37 en 38 der wet, de rekeningen van uitgaaf, welke zijn opgenomen en geliquideerd, en de rekeningen van ontvangst en uitgaaf, welke zij tot opname en sluiting heeft kunnen brengen, waaronder de algemeene rekening der Staatsontvangsten en uitgaven over 1864, terwijl die over 1865 was ingekomen en onderzocht, maar niet afgesloten.

Ten aanzien van de rekening van 's Rijks kas, vermeld in art. 39 der wet, wijst de Rekenkamer met een enkel woord op hare bekende en herhaaldelijk in hare jaarverslagen geuite meening, dat de verschillende rekeningen, welke ter vervanging daarvan worden overgelegd, niet beantwoorden aan hetgeen de wet eischt. Zij vermeldt voorts, dat al de laatstgenoemde rekeningen, voor zooveel 1866 betreft, door haar zijn opgenomen en gesloten. Met lof maakt zij daarbij melding van de arrondissement-betalemeesters, die niettegenstaande de aanzienlijke vermeerdering van betalingen op hunne kantoren, die het gevolg is van de Indische comptabiliteitswet, geregeld voldaan hebben aan het voorschrift tot maandelijksche inlevering der betaalde stukken.

Naar aanleiding van genoemd art. 39 vermeldt de Rekenkamer wijders:

dat de gewone kapitaal- en geldrekeningen van den agent van het Ministerie van Finantien te Amsterdam zijn opgenomen en gesloten, zoowel over 1866 als over 1865;

dat de rekening van denzelfden wegens onbruikbaar geworden en tegen nieuwe verwisselde muntbiljetten is onderzocht en tot sluiting gebragt;

dat al de rekeningen van den betaalmeeester der nationale schuld, in 1867 af te leggen, zijn ingekomen en afgedaan;

dat het aantal rekeningen van alle andere comptabelen over 1867 buitengewoon groot is geweest ten gevolge van de maatregelen tot wering van de veeziekte genomen; dat deze verantwoording hier en daar wel eenige vertraging ondervonden heeft, maar toch bij het einde des jaars voor het grootste gedeelte was afgedaan.

Art. 40 der wet geeft de Rekenkamer aanleiding om te vermelden dat de gewone rekening over 1866 en de supplettoire rekening over 1865 wegens het beheer der fondsen en stichtingen afkomstig van de voormalige wees- en momboirkamers zijn opgenomen en gesloten; dat de rekeningen over 1866 van de beide fondsen tot vernieuwing van spoorstaven enz. voor de Staatspoorwegen zijn ingekomen (waarbij de Rekenkamer bij vernieuwing wijst op het aanzienlijk batig saldo, hetwelk onbelegd is gebleven); en eindelijk dat een zoogenaamd *voorschotfonds* bij de Algemeene Landsdrukkerij, in 1836 daargesteld, thans ten gevolge van hare aanmerkingen is opgeheven. Omtrent het tweede der hier vermelde punten had de Commissie gaarne in eene kantteekening eenige toelichting van de zijde der Regering gevonden, want ook haar is het aanzienlijk bedrag der onbelegde gelden opgevallen. De Commissie hoopt, dat, zoo hetzelfde feit zich over 1868 weder mogt voordoen, de Regering in deze opmerking aanleiding moge vinden om de redenen op te geven die daarvan de oorzaak zijn.

Bij art. 42 der wet is aan de Rekenkamer opgedragen toe te zien, dat door de rekenplichtigen de vereischte borgtogt worde gesteld. Naar aanleiding hiervan heeft zij den wensch uitgesproken, dat krachtens een nieuw te maken voorschrift geen comptabele in functie zal mogen treden dan na vooraf den bepaalden borgtogt *ten volle* te hebben gesteld, terwijl dit thans in termijnen, gedeeltelijk na de aanvaarding van het ambt, ge-

schiedt. De Minister heeft zich echter tegen eene wijziging van de bestaande regeling verklaard, op grond dat zij nog nimmer eenig nadeel heeft opgeleverd.

De Rekenkamer beklagt er zich bij deze gelegenheid over, dat het Departement van Finantien weigert haar de middelen te verschaffen om de verificatie der domein-ontvangsten, welke zij met goed gevolg had aangevangen, voort te zetten. Zij verklaart dien ten gevolge in die zaak te hebben moeten berusten, hoewel juist bij het nagaan, of zekere borgtogt van een ontvanger der domeinen kon worden opgeheven, de wenschelijkheid van zulk eene verificatie gebleken was. Volkomen duidelijk is dit aan de Commissie niet. Zij begrijpt niet, hoe aan een collegie, dat met de contrôle over 's Rijks finantien belast is, en dat als zoodanig zijne goedkeuring kan verleenen of onthouden, de middelen kunnen ontbreken, om die contrôle met vrucht uit te oefenen. Eenige opheldering hieromtrent bij een volgend jaarverslag komt aan de Commissie wenschelijk voor.

De Rekenkamer vermeldt voorts, dat de inventarissen van materieel, ingevolge art. 56 der wet aan haar in te zenden, binnen den daarvoor bestemden tijd zijn ingekomen, met uitzondering van die der Landsdrukkerij, welke ook reeds over 1865 te laat, en wel eerst in 1867, zijn ontvangen.

Ten slotte wordt vermeld, dat voor zooveel de provinciale fondsen over de dienst van 1865 betreft, voldaan is aan de artt. 118 en 119 der provinciale wet, en worden de gemeenten genoemd, wier rekeningen in den loop van 1867 zijn onderzocht. De Rekenkamer deelt mede, dat zij in 1867 voor het eerst aan de gemeenten volledige afschriften heeft gezonden van de nota's van al de bij het onderzoek gevallen aanmerkingen. Zij vermeldt bij deze gelegenheid een verschil van verantwoording van de opcenten op het personeel, welke op vierderlei wijze geschiedt; terwijl door den Minister van Binnenlandsche Zaken hierbij de kantteekening is gevoegd, dat dit verschil voortaan zal ophouden, daar bij Koninklijk besluit van 8 Junij 1866 is beslist, dat zoowel de opcenten op het personeel als de uitkeering van de $\frac{4}{5}$ dier belasting slechts voor $\frac{2}{3}$ van het loopend en voor $\frac{1}{3}$ van het vorig dienstjaar op de begrotingen der gemeenten moeten worden uitgetrokken.

HOOFDSTUK V.

Herzieningen ten aanzien van rekenplichtigen.

Eene enkele herziening wordt vermeld, gevraagd door den burgemeester van Haarlem, doch welke geleid heeft tot handhaving der vroegere beslissing.

HOOFDSTUK VI.

Nationale schuld en pensioenen.

De Rekenkamer doet onder dit hoofdstuk opgave van den stand der nationale schuld, en vermeldt dat van de bevoegdheid tot het uitgeven van schatkistbiljetten in 1867 geen gebruik is gemaakt.

Voorts wordt mededeeling gedaan van een gerezen verschil over het bedrag van sommige pensioenen, welk verschil aanleiding heeft gegeven tot een wets-ontwerp, voorkomende onder de gedrukte stukken der Kamer van deze zitting n°. 120, en onlangs door haar behandeld.

Tegen de toekenning van een wachtgeld aan een burgerlijk ambtenaar bij een der militaire instellingen heeft de Rekenkamer bezwaar gemaakt. De Ministers van Oorlog en van Finantien merken daarbij op, dat onvoldoende wettelijke regeling zich tegen de toekenning van pensioen verzette, en dat omtrent eene nadere voorziening in deze leemte overleggingen aanhangig zijn.

De Commissie heeft ten slotte de eer voor te stellen het Verslag der Rekenkamer voor kennisgeving aan te nemen en een exemplaar van dit rapport aan haar en aan den Minister van Finantien te doen toekomen.

Vastgesteld 10 Mei 1869.

J. K. VAN GOLTSTEIN.
WYBENGA.
LENTING.
PIJNAPPEL.
GULJÉ.